

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 29 kwietnia 2025 r.

Poz. 2963

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.262.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 24 kwietnia 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 57/XII/2025 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 21 marca 2025 r. w sprawie nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej, w całości, jako sprzecznej z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) oraz art. 12 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818), dalej jako „ustawa” w zw. z art. 7 Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 21 marca 2025 r. Rada Gminy Kamienica Polska przyjęła uchwałę Nr 57/XII/2025 w sprawie nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej. Załącznik do uchwały stanowi: *Statut Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej*.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in. art. 12 ustawy, oraz art. 12 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 25 marca 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała jest niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w całości, z przyczyn opisanych poniżej.

Centrum Usług Społecznych uznać należy za instytucję gminną w rozumieniu art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy ustrojowej, a jego statut stanowi akt prawa miejscowego. Instytucja gminna, to szczególnego rodzaju gminna jednostka organizacyjna, której zadaniem jest realizacja wynikających z przepisów prawa (ustaw o charakterze prawa materialnego) kompetencji, która ma charakter publiczny, tj. ogólnie dostępny dla społeczności lokalnej, odróżniający ją od instytucji prywatnych (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 marca 2009 r sygn. akt II OSK 1526/08 (niepubl.)).

Centrum usług społecznych – zgodnie z art. 8 ustawy – może być utworzone przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług. Centrum jest jednostką budżetową (art. 8 ust. 2 ustawy).

Centrum może być utworzone dla jednej gminy lub co najmniej dwóch gmin (art. 9 ust. 1 ustawy). Utworzenia centrum dla jednej gminy następuje poprzez przekształcenie funkcjonującego w gminie ośrodka pomocy społecznej w centrum.

Z kolei zgodnie z art. 10 pkt 1 ustawy warunkiem utworzenia centrum usług społecznych jest przekazanie do realizacji centrum wszystkich zadań, w tym usług społecznych, realizowanych dotychczas przez ośrodek pomocy społecznej oraz wybranych i nierealizowanych przez ośrodek pomocy społecznej do dnia utworzenia centrum usług społecznych z co najmniej dwóch zakresów, o których mowa w art. 2 ust. 1, tj:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej

- podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.

Rada Gminy Kamienica Polska na sesji w dniu 21 marca 2025 r. podjęła uchwałę Nr 56/XII/2025 w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej. Zgodnie z § 1 ust. 1 ww. uchwały: *W celu zaspokojenia potrzeb Gminy Kamienica Polska w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, z dniem 1 lipca 2025 roku tworzy się Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej. Centrum to – stosownie do unormowania zawartego w § 1 ust. 2 uchwały – tworzy się poprzez przekształcenie funkcjonującego w Gminie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych.*

Podstawę prawną podjęcia uchwały w sprawie Statutu stanowi art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz art. 12 ustawy.

Uchwała podjęta w sprawie statutu gminnej jednostki budżetowej, jaką jest Centrum Usług Społecznych jest aktem prawa miejscowego w rozumieniu art. 40 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z jego treścią *na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy*, w tym w zakresie wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych a także organizacji urzędów i instytucji gminnych. Organ stanowiący podejmując uchwałę nadającą statut jednostce budżetowej musi ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym, jak również wyczerpać zakres upoważnienia ustawowego, na podstawie którego podejmuje uchwałę, w kwestiach uznanych przez ustawodawcę za istotne dla prawidłowego prowadzenia działalności centrum.

Zgodnie z powołanym w podstawie prawnej uchwały art. 11 ust. 2 ustawy finansach publicznych *Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności.*

W tym miejscu należy podkreślić, iż statut Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej nie określa – zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych siedziby ww. jednostki budżetowej. Brak jest zatem elementu obligatoryjnego wymienionego w tym przepisie.

Zdaniem organu nadzoru statut Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej nie określa również wszystkich elementów wymienionych w art. 12 ustawy. Zgodnie z art. 12 ustawy *Rodzaj i zakres zadań, w tym usług społecznych, przekazanych do realizacji centrum oraz szczegółową organizację centrum określa statut centrum nadany przez radę gminy w drodze uchwały.* Jak wynika z treści cytowanego wyżej przepisu ustawy do kompetencji rady gminy należy określenie w statucie centrum:

- 1) rodzaju i zakresu zadań przekazanych centrum do realizacji oraz

2) szczegółowej organizacji centrum.

Zagadnienia wymienione w tym przepisie stanowią obligatoryjne elementy statutu, które bezwzględnie powinny zostać w nim uregulowane przez radę gminy, co wynika wprost z użytego przez ustawodawcę w treści tego upoważnienia sformułowania „określa”. Oznacza to, z jednej strony, obowiązek realizacji w pełni upoważnienia wynikającego z treści tego przepisu ustawy, z drugiej zaś strony to, że w treści statutu nie mogą znaleźć się regulacje nieznajdujące uzasadnienia w normie zawierającej delegację ustawową do jej podjęcia.

Z art. 12 ustawy wynika, iż statut jest podstawą działania gminnej jednostki budżetowej, jaką jest centrum usług społecznych i winien on zawierać wszystkie elementy wymienione w tym przepisie. Rolą rady gminy jest zatem przyjęcie statutu, rozumianego jako zbiór zasad regulujących w sposób kompleksowy i wyczerpujący, rodzaj i zakres zadań centrum usług społecznych.

Zdaniem organu nadzoru w przedmiotowym statucie Rada Gminy nie określiła prawidłowo rodzaju i zakresu zadań, w tym usług społecznych, przekazanych do realizacji Centrum. W analizowanym statucie rodzaj i zakres zadań Centrum Usług Społecznych określono w § 2.

W § 2 ust. 3 statutu wskazano, iż *Centrum wykonuje zadania, w tym usługi społeczne, o których mowa w art. 13 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w zakresie realizowanym dotychczas przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamienicy Polskiej oraz nierealizowane przez ten Ośrodek, a także zadania wynikające z ustalonego prawa miejscowego oraz odrębnych przepisów z których wynika, że obowiązek ich realizacji należy do zadań Ośrodka Pomocy lub Centrum Usług Społecznych*. Z tak sformułowanego przepisu nie wynika jakie dokładnie zadania będą realizowane przez Centrum Usług Społecznych. Tymczasem, z art. 10 pkt 1 ustawy wynika jednoznacznie, iż warunkiem utworzenia centrum jest przekazanie do realizacji centrum wszystkich zadań, w tym usług społecznych, realizowanych dotychczas przez ośrodek pomocy społecznej oraz wybranych i nierealizowanych przez ośrodek pomocy społecznej do dnia utworzenia centrum usług społecznych z co najmniej dwóch zakresów, o których mowa w art. 2 ust. 1. A zatem, jeżeli wolą Rady jest, aby Centrum Usług Społecznych realizowało zadania wynikające z danych ustaw, rodzaj i zakres tych zadań muszą być ujęte w sposób wyraźny w treści statutu. Obowiązek taki wynika wprost z art. 12 ustawy.

Ponadto rodzaj i zakres zadań realizowanych przez Centrum powinien być określony w sposób jasny, czytelny i przejrzysty, nie powinien zatem budzić jakichkolwiek wątpliwości. Trudno natomiast uznać, aby postanowienie zawarte w § 2 ust. 3 statutu wskazujące, iż Centrum będzie realizowało „zadania wynikające z ustalonego prawa miejscowego oraz odrębnych przepisów” było jasne i przejrzyste. Przyjęcie bowiem takiej regulacji świadczy o określeniu zadań realizowanych przez Centrum w formie katalogu otwartego, co jest niedopuszczalne. Oznacza to bowiem, że możliwe jest realizowanie przez wskazaną jednostkę budżetową innych zadań nieprzewidzianych w uchwale, a zatem również zadań które będą mogły być doprecyzowane przez inny organ (podmiot) w drodze innego aktu niż uchwała.

Takie działanie Rady Gminy należy uznać za istotne naruszenie prawa, tj. art. 2 Konstytucji RP. Jak stanowi art. 2 Konstytucji RP „Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”. Pochodną wyrażonego w tym przepisie dogmatu demokratycznego państwa prawnego jest zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Oznacza to, że normy stanowione przez prawodawcę powinny być sformułowane w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny. Taki wymóg stawiany powinien być w szczególności aktom prawa miejscowego, jako że stanowią prawo powszechnie obowiązujące na terenie działania organów, które je ustanowiły. Podstawowym warunkiem tworzenia prawa w demokratycznym państwie prawnym jest przestrzeganie reguł poprawnej legislacji, w tym precyzji przepisów prawa. Rada gminy – zgodnie z art. 7 Konstytucji RP – ma działać na podstawie i w granicach prawa, musi zatem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Zasada ta w sposób szczególny odnosi się do aktów prawa miejscowego, które – zgodnie z art. 94 Konstytucji RP – są stanowione na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Oznacza to, że elementy wskazane w przepisie kompetencyjnym należy zrealizować w pełnym zakresie. Niedopuszczalne jest pozostawienie pewnych regulacji do rozwinięcia poza uchwałą, w przypadku gdy możliwości takiej nie przewidziano wprost w przepisie kompetencyjnym. Rada Gminy Kamienica Polska, kierując się udzielonym jej upoważnieniem do podjęcia uchwały, powinna uregulować w sposób kompleksowy i precyzyjny materię podlegającą regulacji.

Ponadto, należy zakwestionować również § 2 ust. 2 statutu, gdyż jest on zbyt ogólny. Należy podkreślić, iż za istotne z punktu widzenia prawidłowego wypełnienia ustawowej delegacji należy uznać tylko te

postanowienia statutu, które w sposób przedmiotowy wskazują na zadania, które ma realizować centrum usług społecznych, a nie w sposób ogólny określają, iż jednostka ta będzie realizować usługi społeczne będące zadaniami własnymi Gminy oraz zadaniami z zakresu administracji rządowej zleconymi Gminie. Przepis § 2 ust. 2 statutu wskazuje jedynie rodzajowo na źródła przekazanych gminie usług społecznych realizowanych przez Centrum, takich jak zadania własne gminy czy zadania zlecone. Jednakże nie jest rolą uchwałodawcy przesądzanie w akcie podstawowym o tym, jakie rodzajowo zadania ma realizować centrum usług społecznych, tj. czy mają one charakter zadania własnego gminy czy też jej zleconego. Tym bardziej, iż ustawodawca w art. 3 ust. 1 ustawy wskazał wprost, iż *Centrum może realizować usługi społeczne będące zadaniami własnymi gminy oraz zadaniami z zakresu administracji rządowej zleconymi gminie*.

Reasumując należy uznać, iż Rada Gminy nie zrealizowała delegacji ustawowej z art. 12 ustawy, w którym ustawodawca wprost zastrzegł, iż o rodzaju i zakresie zadań, w tym usług społecznych decyduje organ stanowiący gminy w drodze nadanego przez siebie statutu tej jednostki.

Niezależnie od powyższego uchwała zawiera również inne wady prawne.

Zgodnie z § 1 ust. 2 statutu *Nadzór nad działalnością Centrum sprawuje Wójt Gminy Kamienica Polska, a w zakresie zadań zleconych – Wojewoda Śląski*. W ocenie organu nadzoru, określenie w przedmiotowym statucie organów nadzorujących Centrum Usług Społecznych nie mieści się w zakresie upoważnienia określonego w art. 12 ustawy. Przepis ten wymienia obligatoryjne elementy statutu centrum usług społecznych, nie upoważniając przy tym rady do wyznaczania w przedmiotowym akcie relacji pomiędzy Centrum a innymi organami, posiadającymi kompetencje nadzorcze wobec jednostki budżetowej. Dodatkowo wymaga podkreślenia, iż nadzór nad centrum usług społecznych został już uregulowany w przepisie art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym: *Do zadań wojewody należy: nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz nad jakością usług, dla których minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określił standardy, a także nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami*. Z zacytowanych wyżej postanowień Statutu wynika zatem, że Rada Gminy Kamienica Polska na mocy kwestionowanej uchwały w sposób nieuprawniony zawężyła zakres nadzoru sprawowanego przez wojewodę nad działalnością Centrum. Należy podkreślić, że w świetle art. 22 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej nadzór sprawowany przez wojewodę dotyczy wszystkich zadań realizowanych przez centrum usług społecznych, natomiast nie ogranicza się on jedynie do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Rada przekroczyła również zakres swoich kompetencji nakładając na organ wykonawczy gminy zadanie w postaci nadzoru nad działalnością Centrum Usług Społecznych.

Przedmiotowe postanowienia pozostają sprzeczne z regulacją ustawową, tj. aktem wyższego rzędu, co skutkuje koniecznością stwierdzenia ich nieważności. Dodatkowo należy podkreślić, że organ stanowiący gminy nie jest uprawniony do modyfikowania zakresu ustawowych kompetencji innych organów. W tym zakresie Rada naruszyła również zasadę praworządności, o której mowa w art. 7 Konstytucji RP.

W ocenie organu nadzoru przepis § 2 ust. 1 statutu zawierający wykaz aktów prawnych, na podstawie których działa Centrum Usług Społecznych wykracza poza zakres delegacji ustawowej i narusza hierarchię aktów prawnych. W przepisie tym Rada postanowiła, iż: *1. Centrum działa na podstawie:*

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
 - 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
 - 3) ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizacji usług społecznych przez centrum usług społecznych,
 - 4) ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
 - 5) niniejszego statutu
- oraz innych aktów prawnych niezbędnych do funkcjonowania jednostki i realizacji zadań.

Rada Gminy nie jest uprawniona do przesądzania w drodze aktu prawa miejscowego o stosowaniu przepisów prawa znajdujących się w aktach wyższego rzędu, którymi są ustawy. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 lipca 2019 roku, *Zauważyć należy, iż funkcją stanowionego prawa miejscowego nie jest informowanie adresata tego aktu o różnych regulacjach obowiązującego prawa, lecz funkcję tę stanowi regulowanie określonej materii (problematyki) w zakresie niewykraczającym poza*

ustanowioną delegację ustawową (sygn. akt II OSK 1782/18, publikowany w CBOSA). Zgodnie z art. 87 Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia (ust. 1). Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego (ust. 2). Powyższa norma konstytucyjna ujmuje prawo jako przykład systemu, uporządkowanego i niesprzecznego zbioru norm, zredagowanych w postaci przepisów prawnych, obowiązujących w danym miejscu i czasie. Jedną z cech charakterystycznych dla prawa stanowionego wyłaniającą się z powyższego przepisu jest hierarchia aktów prawnych, czyli hierarchiczne uporządkowanie aktów prawnych zależne od organu państwa, który był ich twórcą. Podstawową zasadą obowiązującą przy rozpatrywaniu hierarchii aktów prawnych jest fakt, iż każdy akt niższego rzędu musi być zgodny z aktem rzędu wyższego. Akt niższego rzędu nie może też rozstrzygać o obowiązywaniu i stosowaniu aktu wyższego rzędu, albowiem ten obowiązuje i jest stosowany z mocy prawa – z racji funkcjonowania w systemie prawnym.

Stwierdzić należy, że rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego. Wobec zaś faktu, że ustawa nie przewiduje dla Rady Gminy uprawnienia do rozstrzygania o obowiązywaniu aktów ustawowych, należy uznać, że Rada normując materię określoną § 2 ust. 1 statutu istotnie naruszyła prawo, to jest art. 12 ust. 2 ustawy w związku z art. 87 ust. 1 i 2 oraz art. 94 Konstytucji RP.

Nawet gdyby uznać, że powyższy przepis ma charakter nie normatywny, a wyłącznie informacyjny, to wskazać należy, że w treści aktów prawa miejscowego nie zawiera się regulacji o charakterze informacyjnym. Z tych względów przepis § 2 ust. 1 statutu należy uznać za istotnie naruszający prawo.

W § 2 ust. 4 statutu, Rada postanowiła, że: *Centrum opracowuje i realizuje programy i projekty z obszaru swojego działania, wynikające ze z diagnozy potrzeb oraz strategii rozwiązywania problemów społecznych, z uwzględnieniem pozyskiwania dofinansowania ze środków funduszy europejskich, krajowych i innych oraz realizuje programy rządowe z tego zakresu*, jako naruszający art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej. Wskazany przepis ustawy bowiem stanowi, że *Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 9, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej*. Zatem to rada gminy ma za zadanie opracować i wdrożyć lokalne programy, nie ma podstawy prawnej, by centrum usług społecznych opracowywało programy.

W § 3 statutu Rada określiła organizację Centrum wskazując w ust. 2, że:

2. *W ramach struktury organizacyjnej centrum wyodrębnia się:*

- 1) *zespół do spraw organizowania usług społecznych,*
- 2) *zespół do spraw realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej,*
- 3) *świadczenia rodzinne i alimentacyjne,*
- 4) *stanowisko organizatora społeczności lokalnej,*
- 5) *wspieranie rodziny w formie pracy z rodziną oraz prowadzenie placówki wsparcia dziennego.*

W ramach struktury organizacyjnej Centrum wyodrębniono m.in. *wspieranie rodziny w formie pracy z rodziną oraz prowadzenie placówki wsparcia dziennego* (§ 3 ust. 2 pkt 5 statutu). W tym miejscu należy zaznaczyć, iż połączenie placówki wsparcia dziennego z jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest możliwe na podstawie art. 18c ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49), zgodnie z którym *Gmina może połączyć placówkę wsparcia dziennego lub inny gminny podmiot wyznaczony do pracy z rodziną z jednostką organizacyjną pomocy społecznej, w tym jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 111 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Jeżeli połączenie obejmuje ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, placówka wsparcia dziennego lub inny gminny podmiot wyznaczony do pracy z rodziną działa odpowiednio w ramach tego ośrodka albo centrum*. Z kolei z art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) wynika, że jednostką organizacyjną pomocy społecznej jest regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, centrum usług społecznych – w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818), dom pomocy społecznej, placówkę specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej. Z ww. przepisów wynika zatem, że w przypadku

połączenia placówki wsparcia dziennego z centrum usług społecznych – placówka wsparcia dziennego działa w ramach tego centrum. Na terenie Gminy Kamienica Polska działa placówka wsparcia dziennego w Rudniku Wielkim pod nazwą: Gminna Świetlica dla Dzieci i Młodzieży „Spadochron” w Rudniku Wielkim (uchwała nr 111/XXIII/2016 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 3 czerwca 2016 r. w sprawie utworzenia oraz nadania statutu gminnej placówki wsparcia dziennego w Rudniku Wielkim pod nazwą: Gminna Świetlica dla Dzieci i Młodzieży „Spadochron” w Rudniku Wielkim), jednakże brak jest aktu, na mocy którego dokonano by połączenia tej jednostki wsparcia z utworzonym Centrum Usług Społecznych. Jednostka ta działa jako odrębna jednostka budżetowa. Nie wchodzi ona zatem w strukturę organizacyjną Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej. Z tego też względu niezrozumiałe jest wyodrębnienie w nowo utworzonym centrum stanowiska zajmującego się prowadzeniem placówki wsparcia dziennego.

Za sprzeczne z prawem należy uznać również regulacje zawarte w § 4 statutu dotyczące gospodarki finansowej Centrum. Nie mieszczą się one w zakresie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 12 ustawy.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr 57/XII/2025 Rady Gminy Kamienica Polska z dnia 21 marca 2025 r. w sprawie nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Kamienicy Polskiej – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Elżbieta Żabicka-Łakomy